Janvaari 6
1934
№ 6 (1157)
DEEDE-YDE KOTO
Ceentrsojuuziin, 19.

Gazar byriiin prolitaarinar, negedegtii!

Bur-Mongoliin Ynen

BK(b)N Bur. MK, BMASSR TGK ba Burprofsoviin eder byriiin oorgan

Bidener bol 2 dugaar 5 ziliin yyrgenyydiigi jaabaç şlidkeke jasotoi ba şiidkekeç bainabdi (Jaroslaavski)

Nɵk. Jaroslaavskiin kelesen yge

Nɵked aa. Tanai namiin konfe-reenci bol bolşovig namiin XVII-dugaar kuralda belenkeke beled-kel. Bide bol XVII-dugaar ku ralda ereneeb bainabdi. Ene kural ye nam bol argi ygei socialis-tiçeskaa gemigi baiguulka yyrgenyydii dotoroo baştaasan begeed ko-dugaar taban ziliin agnu juliin yyrgenyydiin tesebligi zeblo-baina, oiriin derben zilnyyd dorco bidenii urida tuiliin jike kedelmeri baina, uçar juub ge-le bidener bol kojordugaar ta-ziliin negedygeer ziligi teges-id bainabdi. Bidener kojordu-r tabanziliin eceste angi ygei laliis belgemiigi baiguulka ja-ylda kyrçe jirene. Ene juumba ede manai namiin programa oliin zilnyydte bejelyylengyi keke baina. Bidenerin ede ji ün ilaltanuudiigi tuulsan uçar bgekede kedelmeriçen angi bolşovig namiin ketelberi jabaza, kuuli zasagaa eeriin garta abasan ba men ene na ketelberieer tobigolson zo onuudaa kaziilgan ygei ba ba ygeecken bejelyylne. Ene taban zil dotoroo Kizaariin yngenyydiin kedelmerçin ide jikeken yygenyyd tokogto-Zyyn-Sibiir kizaar ba tanai yyyyblig bol ede eilnyydte ma-jikekn ... Bidener bol dain ... ajaulnigi ... Dain ... ygei. Nɵk. Lenin ... ilcaka ... ilalt talaas bicende ... gezeen keene. Dororo zygte zializmiin tata tulguul ... Zyyn Sibiir kizaar ba B-M. pyyblig bol imperializmiin ... sioshigi kamagiin tyryynde ky-belo baina. 1917 onco byke delekein proli-taariin kubiskalin ... kedelmerçin ... udalnuud bol teb gazaraa—Mos Leeningraad, ... sjidkegdeseb. Mene ... tai bol ondoo bolson. Mene ... bese busa ... socialismiin kubiskaliin zygeke ... Dororo zygte kegdeke ... inniin ... Ja li imperializm bol bicende Do zygees cokico ekngi erdezeo Manai temecelin amzalta ... baidaliin amzalta-... bol men tereçelen Alas Do-... bol zygee Zyyn-Sibiir namiin en baidal Buriaad Mongoliin na emkiiin baidalaas bolko baina ... Zyyn-Sibiir kizaar ba Buriaad ... oron bol japoonii impera namiin zygees tyryyçiin eelzeende kimtarau abkiigi telebleed bai-... pyynketeyyd men. Manai em seelgiin ali zerge bata bai-... tyynii arad nutetei barcalda ... kelekei kolkoonniin ali zerge bata ... san-ba ali byke dasemuudia ... keceke temeecleze nittigi kete jabuulza çadbariin ali zerge baisan—ede bygede bol ma-ilaltiin amzaltigi şiokeke bai. Ɵsedingee byke kecelmeri, ke togtoolnuudaa bidener bol namiin 17-dugaar kuraliin şidke agnu jikeken yyrgenyydte kan jasotoibdi. Manai togtoolnuudiigi namiin agnu jikeken tykete yyr yydrei kolboluulka keregtei mal eder byriin bodolo kedel manai politikiin jikeken emkiigi manai olon ulasiin orondiin ba dotoriin baidaliin ... kolbog ilka. Tiigeed baikad ia imperialis amiin zygees SSRK de dobtolko byke zabdaiga bol tedenii dai ba tedenii buta cokigdoko. Buriaad-Mongoliin namiin emki zaluukan begeed eşee sula komunistaar bol respyyblig toroo oroido 1 procente be bed 100nan amygei tyrendeby dee beed 1 komunisttaa kyrte ilboa. Ene bol baga, manai bon dotoroo dunda ziseegeer ygeiçyydte 2-3 komunistaa kyrteke. Ene biçlikan toogoor Buriaad Mongoliin respyyblig oroo jikeken kozomdolnuud ba Nadaa, Odoo engersen namiin ceberlel bol kamag bykii karşa ba ke-... etegeeçyydees, namiin agnu kedelmerideni tyynde saad baisan tede hygedees zailan kaagdaiiin tusalaan bina. Tyynees gadna, namiin zergeer dende daisan bişe, karşa bişe kynyyd begeed, kariin idebki ygei baliaastanar garsan baina. Zyyn Sibiiri kizaar dotoroo ilme idebki gyiçyyd bol 20 proc. kyrtel bolbu tabanii nege kubini bolno. Manai tabanii nege kubini bolno. Manai da namiin geşyydiin ba kandidaa duudiin tabanii nege kubini ideb kigyi baisani telee ken zemeteib? Gancakan idebkigyiçyyd zemetei bişe. Bide eesedee zemetei Namiin XVII kuralda kelke nɵk. Kaganoo viçiin iledkel tuşaa teezesyyd, namiin zergede abka ystaavila erll tiigi taanar bygedeeree unşaza yze sen bize. Taanar ene teezes unşa za yzekede yzel surtaliin kem-geei deeşeni ergeke ba namiin geşyyn gesen nerede eriltigi dee şeni ergeke jabadalda ali zerge jike sanal bodol tabidag baisanii gi baicaan yzeze medeke bolno. Bolşoviig nam dotoroo idebkigyi kynyyd baika josogyi ba baiza ça dakaç ygei. Icebkigyi komunista bol kyiten goi mete bolno: tere bol kalaakaç ygei, geteliyylkeç ygei. Ceberielgiin komisa bol iceb kigyi kynyyydiigi namaas zailuul sani zeb geiçe. Ene idebkigyyd bol namca baisan uçar juub ge-ki de negen talaas bidener namda abka jabadalda kaşa kereg kanda san ba negee talaas namda şinerer orogçediin dunda kedelmeri jabuul dag ygei baiba.

1934 onii syyliin kagasta şine geşyydiigi namca abaigan ekiine Bidener, surgaal abça, şine geşyy diigi abkadaa jikeken anteral gar gaka josotoibdi. Buriaad-Mongo-liin namiin emkiin geşyydiin ça-naranii sovxed kolkootiin dotorki geşyydees dooro bişe bolko beze geze bi naidanam. Namiin geşyy diin toogigi olon bolgokiin kol-noos oroldozo, dakin idebkigyi elegceediigi cegiuulka ygei begeed, ende ajuultai zyil baina. Namca abkadaa jike sainaar yzeze abka ba namda yldegçedteiç azal kecel meri jabuulka josotoi. Zyyn-Si-biir kizaarta cebertelge bolkodoo nelleed olon tooto namiin geşyy diin ulas teriin belecken ygei bai sani ilerkeilsen. Bidener bol men berketeiken yge baidalda kyrçe baina. Nam ba komunistanuud bygediin emeüe eder bykence maarkas—leeniniı teoriigi şudal-sanaar bytekigi ereze baiga jike ken zorigonuud baina. Ulcaas ondoogoor, eder byri ba odoo jo sotoigoor suralcakigi nam bol bi denees ereze baina.

Bi bol ende, syylde jabakadaa Namiin TK Zyyn-Sibiiriin namiin emkiin baidaligi ba tyynii udari-degesen namiin amagalan bişe gee tem-deglesen tukai kende zyiligi kel ze baisan belel.

Odoo bolkodo, bi namiin TK bol kizaarigi udardakiin telee nɵker Raazymoviigi jabuulsanii kangaltii gi şidkeeaeç bise juuk. Nɵk. Raa-zymov bol Tataarta baikadaa uda ridaasan arga meetedeer tende ji keken ilaltanuudigi dabasau tere meetedeeree kizaarrigi amagalau bişe baidalaas gargaza Sovgod kolbooto ulasiin erkim kizaaruudiin negen bolgoknoi cokom geze Bi naidana.

Enyyniı telee juu keregteib? Ende bol, namiin byke emki bol azalaa şinedkeze, kozomdolnigi tyr geer usaadkakin josotoi kedelmerini gi jabuulka keregtei.

Kizaariin udaridalgaas namiin TK eresen josonii amagalan bişe bai-daliigi ucadkakin egce ularilta-nuud kigdesen geze Bi kelɵke ygei baiham. Kizaar ba respkybliid dororki kozomool boloog tasaldal-nuudiigi darui cagaa usadkakigi oroldoko josotoi.

Manai namiin XVII jike kural bol jikeken udariçagça ba bagşa manai namiigi emkidkege nɵk. Leeninii negçesen ontol tokioldo bo. Manai baiguulalta bolbol imag ta kojor angiin karilcaan deere yndeselsen, eneende tuskai erke baidalaar byrzilnyyd ba negpmen-gyyd tabisasan geze negçekiin gee urida Leniin bigesen. Ocoo bolkodo erke baidal oncoo bol-son baina. Menee aikabtar olon arad temen socializmiin zanda cuksaritasigyi kai daba. Ocoo bode kapitalis argiin ykegelngi usad-kaba. Manai kubiskaliin agnu jike ilalta ene men bolno.

Manai namiin 17 jike kural bol kojordugaar tabanziliin asuudal-nuud, angiinuudigi usadkaka asuu dalnuud argigyi socializmiin bai dalnigi dyyrgen baiguulkada dylei ke zamuudigi şiokene. Leeniniı erkim surtalia nɵk. Staalinai uda ridalgaar ene jike zorilgigi erçem tei şiidkekebdi geze namiı beje itgene.

Byke kapitalisiin orongudta tasaidaşagyi katuu karşa knizisle datagdaza, bytee baikadani, bide dener eeringee 17 kuralda manai ilaltanuudiin bolşovigiin delgeren gi tug dooro jabanai.

Ene ilaltanuudigi dabakiin te lee şine kedelmerilze, kedolme riigee şiidkeikke josotoi. Bidener bol kojordugaar tabanziliin zoril gonuudiigi erkebçe şiidkeke joso toi ba şiidkeke baina.

Ene ilaltanuudiin açaar byke delekeiiin prolitaarinar kubiskalda kelekein prolitaariin kubiskalda kon unizm baidalda çadardana (aliga taşalgan bolbo).

BK(b)N Kizkomiin sekretaar n. koorşonoviin iledkel daguulan kelegçed

Nɵk Lubsanii Yge

(Gaztararkom)

Manai kizaariin kedee azal bol syyliin 2-3 zil dotor aikabtar jike dutagdaluudtai baisan. Nam zasa giin zygees kedee azaliin tukai egtesen daabarinuud dyyrgegde-deg ygei baisan. 33 onii tariigiin tesɵb gyicedkegdesen ygei, kuri-aalgiin kedelmeri bol bolzornuu-digi sunaasan şaltagaanaas jike tasaldaltaigaar engersen, men tariaa tuşaalgiin jabadal udaan cagta sunasan baina.

Kedee azaliin amagalan bişe baidaltai baisan ba kozodoson uçaraas (enyyn tukai nɵk. Raazy-mov koriin idebkitenii kural deere tusagaar temdeglezə kelesen) en-yyn tudai asuudaluud bɵi kolkooz nuudiigi emkidkeke ba azakuin talaar bekizyylke jabadalda muug-aar kedelmerilesende ba men kolkoozonii bolşovig kemjeeyei ygei deeree ulasiin daabarinuud iigi dyyrgedeg ygeide oçozo tulaba juma.

Minii keleke uçar bolbol, Kizaariin kuuçan keteriberi bol nrı Jazai geze esegtelerge sanal bodolun teb asuudal bolgoson ygei.

Kizaariin kuuçan ketelberiin kede keceri kedee azaliin tukai asuudaluudigi Kizaariin Gazariin Yprayleenii ba traagteriin tebte caalgasanaiı biceneı meı ene.

Tiin, Kizkomco şine ketelbe riin juesence kotşo kedee azaliin tukai ceraanyi ba onco ketelbe-riin eris eşiilte bolbo. Ene juun be gekede: ketelteriiin çadabar—meetodigi yndesetnii ondoo bolgo son uçar bolbo.

Caaşaa, Kizaariin Gazariin Yp-ravleenii ba traagteriin tebiin zur-gaanii kedelmerii deere togtolzo. Tecener jaaza kedelmerileseb geber: Bi bol, ede kojor zurgaan uud kedee azaliin asuudalnuudi-gi ketelbeilekees baitagar, Bur-mongoliin Gazartaialaigiin em-ki yyoliin sanal bodolugi karalca-dag ygei gee, ceke keleneb.

Burmongoliin respyyliigiin 10 ailiin ... kolbooto Ulasiin Gazartaialaigiin Narkomaadaas Aiair, Kori kojorto MTS neke gesen baikadani, kariin ene deere tursagdasan kojor zurgaanuud bol koriin MTS iigi boliuulaad, Bookondo emkidkeeer olson baika juma.

Zaa, limenyyd taagtanuudigi abaja, Kizaariin ene kojor zurgaan uud bol MTS-nyydte tesɵb eke-dee, bidenertei kelcen, karilsan ygeigeer egesen baikadani, tesɵb iini zarim bolkoor bişe baidag be geed bidener bol MTS nyydiin baidaligi tedenees ilyy medeke baikadaj, enyynigi oişoodoggyi baisan.

Kizaariin traagtoriin zurgaanii inspegtyyre gegçe bol MTS-nyydte jamaiç tusalanza yzyylke argagyi baina. Jimees ere inspegtyyrigi ygei bolgood, Kizaariin traagtoor-iin teb zurgaanii tasag togtoko josotoi. Ede bykenii syylde MTS nyydiin baidal kangalragyi begeed ton çukala zerzebseg ba şudalsan erdemtein ygei baina.

Gadna, 1933 onii zunii ytɵde Kizgyicedkeke komiteed bol nɵk. Dorzikviin iledkel soncsood, Bur mongoliin respyybligiin 10 ailiin ombajariin temcegtlde 3 malii emçen ba 5 zootekniigyciigi ilge-ke, 250 mingan tɵk. kedee azaliin bailgaanuudia somolko. Şudalsan erdemtenii brigaada 3 saraas cocşo bşe bolzoroor malazaliin asuu-caluucin kedelmerilde gargaka geze Kizaariin Gaztariaalangiin Yprayleenica duraakan caalgasan baika.

Minii spravka eke uçar bol, te-denii negeniinç ilgegdesen ygei ba negeç nɵrge keee azaliin baril gaca gargasan ygei baina.

Enyyntes kotşo iime baidaltai cblelze bolkogyi.

Kolbooto ulasiin Gaznarkomaa diin ba RSFSRiin Gaznarkomaa diin zygees egledeg tebço zaa-bariinuud ene Bazaariin Gaztar iaalanggiin emkiryyliin kedelmeri ees ilyy çaaltai baina.

Ene bygede ganca Kizkomdo kamaadaka bişe begeed, manai sizaaral amzaltanuudigi nɵk. Jer baanov kelsen baika.

Kizaariin şine ketelteri—nɵk Raazymov tolgotoi, Buimongoliin kedelmerliigi men kedee azaliin asuudaluudigi onco tebçcer çukala baina.

Nɵk Bazaroonii yge (Bur TGK).

Nɵked aa, Urida daralagdaza baisan arad zonii dunda, Leeninii yndesenii bodolgiigi zeber ja-buulza çadasanii açaar. bidener bol kolbooto ulasiin yndesenii res-pyybliquudiin negen bolzo, res-pyybli g dotoroo socialiizma bai-guulaltada kyrçe jiresen baina.

Nɵk. Korşoncov bol eerlingee iledkel dotoroo, manai Kizaariin arad zonii 32% baga jasantan bai-ka tula tedenii dunda eknoomi-giin, sojol gegeereliin ba azakuin baidaliigi şineer jabuulka tukai aikabtar çukala zorilgo baina şuu, geze ton zeber kelesen baina.

Zygeer burrespyybligiin kargalta tukai keden asuudalnuudigi abça yzebel, Leeninii TK-iin zeb udari-dalgiin açaar syyliin 2 3 zilnyydte nileen jike esesen baikadani, ene tasag deere manai Kizaariin zarim emkinyydees tookogyi jabaal gargadag baisan enyynii tukai tiagta abdal, Kizaariin snaabiin akalagça ekonomista Klyingegçe Buriaad bol kolooni bolko tula tederer bidenigi kangaka josotoi jum" geze kelze baisan baina.

Ene gyzerdelgiin yge josotoi co-kico abaagyi engersen. Kentiç medeeser bidener bol Oktiaabriin kubiskalda aça gabjaagaar koloo-nigi ygei bolgoson baika tula iime nam ba kubiskala esergyy sedelge nyydtei eris temeseke josotoibdi.

Gadana nɵk. Bazarcov bol, Bu-riaadiin aza yiletenin erenuudii-gi ed baraagaar kangaka tukai ba avtotraanstiin kedelmeriigi şuud saizaruulka tukai kizkomiin zy-gees eris kemzeeyydigi abka ge-ble gebe.

Caaşaa, odoo angiiin temeceliin ulam kurcadasan yiede, jike oro-siin şovinnizma garka jabacal del-geren, tyynei tallıar gem ygei te-meceke, basa tyyrçeen n tagiin nacicnalizmetei temeceele temece ligi ereçentei jabuulka gebe.

BK(в) Namiin Z.-S. kizaariin komiteediin sekretaar nɵk. koorşonoviin celesleiin yge

Teseblelge tukai. Ende kelsen nɵked bol kizaariin emkinyydiin tesebleigiin jerenkii baidal tukai kelsen. Manai Kizaarta, ilangajaa kizaariin tedken kangaka ba kizaa riin gazar tariaalangiin zurgaan guuntakabaadaka jikeken duutanaka zyilnyyd baika begeed, minii beje kelsen tede nɵkedtei zebşeene. Muugaar tesebleke jabadaliin yn desen şaltagaan bol kizaariin te seblelge zurgaanuudiin tus byri tajoonuudiin eee erke baidalnigi medeke ygei deeree tebleed enyynii erkeer zarim rajoonuudta taiiga ba tesɵb kojoroi kooron-doo kolbooygei baiza tuusarsan ucarnuud ygegdesen.

Nɵk. Korşunoov bol nɵk. Baza-roonos kelekse kizaariin beledken kangaka zurgaanii kariuucalgaa kedelmeriçen bolko Riytiin geggees jike korkaisan tukai niileed togtobo. Riytiin zygees orosiin şovinizm gargasanaa taagta ton ilerkeigeer to garsan ygei matagtai kereg bolno.

Gebeç, jike orosiin şovinilsta-aud bol eesedigee zeebeei „se-meekenoer" gargadag baina. Ene garsan ta.gtaniigi manai Z. S. iin namemkiigi bol Leeninii ynde senii bodolgoos kelbeen garsan yzelnyydten, ilangajaa socialis baiguulantıin ene yjliin gol ajuul bolko jike orosiin şovinizmtai eris çanga temecel jabuulaagyi baidal ça baina. Enyyn tukaida kotiin namiin emkiin XVI konfereencı deere kelsen iledkel dotoroo nɵk. Jerbaanov ton kelsen.

Kaadra tukai. Kaadranuudiin ygei tukaida bujuu ilangajaa emçen ygei gee nɵkedyyd ende go modoo baisan. Bide kaadraar ji keken dutamag azal. Kede toktoo bo oto emçeneerees olon bişe

Enyynii uçar çaltagaan juub geke de: manai ikyy kotodo deede sar guulinuud 15 baigaa kedee azaliin teseblelgiin zurgaanii kelsen. Manai zorilgo bol, erkebişe kɵ dee azaliin deede surguulitai bol-ko josotoi. Basa, manai kizaarta şudalsan tuskai erdemtenigi ja-buulka tukai kizkomoos namiin TK iin emene asuudal tabigdasan, ene elsyylge Moskvaada jabaza baina, tiigebeç, kaadrigi beledke ke jabadadai kabaatai kedeli kede ukala kedelmeriçiid bide eee dee şiidkeke uçartai.

Teseelegçiin zygees çukala bolgozo kelegdesen, Buriaad—Mongoldo Traagtariin teb geze zur-gaan baigaa kadriigi ilgegee ygei Korşonoov keibe.

Kɵdoo azaltan tukaida. Nɵk. Korşonoovii kelekeni, ZS-iin by-ke namemki bol kolkoozuudiigi azakuin ba emkidkeliin talaar be-kizyylkiin koinoos eris temeceze za şedkeleereni itigyylkiin ynde-ser jireke kabariin yjede emçiin azalçaniigi kolkoozdo elsyylne.

Enyynii daşaramduulan nɵk. Tydeniin (Kiaagta) kelsen, nege itegemzeten kolkoozlin eseedin ceberlelgiigi jaaza jabuulsan ba, syydeni kolkoozoos dunda çadal taniigi cebereisenii tukai bi kelne geze nɵk. Korşonoov kelbe.

Nɵk. Tydebiin ende kelsen bol „Zyynii" nugalbari gargasan teg deg bolko ba, manai azal jabuulgada tokioolodoon dutuu dunda baidal geze keleeni ygeiçyyd iiigaaa, namiin emkiin ulguurigi marıası tede dutuu zyilyydigi niudarga çuudliin koroto kerez elsen keke dag men uçarigi ilerkeilne. Tede nekediin bodomzoor bol, namem kynyyd jere miiu suudag niudargiçuud temecel ja buulza baidag bolko bɵged, niu-dargaa kolbooçiin tukai temdeg leed suudag bolno.

Manai zorilgo bol, niitiin dunda jabuulka ulas teriin kedelmeriigi şinedken emkideke, tosko saurin ba kolkoozuud, amaguud bolon by ke kizaar dotoroo sain udaarii-guudigi medeke baika bɵgeed, ede gabjaatan bol socialis merit ceo ba udaamigçalalka jabadaliin tedenigi ermelzeke.

Yndesenii prolitaariin kaadra tukai. Nɵk. Korşunoov Buriaad Mongoliin nam emki bol eese dungee yndesen kaadriigi ba bi goko probleemiigi şiidkekiin kol noos temeceke josotoi gene. Ba-rgadda beledken baiguulamza bolko PVRZ de oroi 16-17 procente bo-raaduud kedelmeri kiize baina.

PVRZ baiguulamza deere jaba-kadaa buriaadiin yndesen dutuu baga bol orosuudaas baakang dutuu ygei kedelmerilze baikanii bi kar san. Ɵsedingee byke yndesenii prole laariin kaadriigi beledkeke jaba-dal bol BM nam emkiin tuilan jike zorilgonuudiin negen men azal.

Konfereenciin teleelegçediin kelsen deerees bol namiin emkiin be baidaligi usadkaza kizaar azal kedelme riigee kangaltai ermelzen baisanigi ilerkeilbe geze nɵk Korşynoov kel be.

Namiin emkiin iime baidal bol manai kizaarigi amagalan bişe baidalaas kagacuulza tyryy kizaar bolgozo olon byri uriaag-gaa baiza naidamzatai dabşikiin arga olgono geed dyyrgekedeg bygede aligaa taşaba.

Konfereenciin 3 doki ederiin temdeglel

X Konfereenciin gurbadaki ederiin eglеenii zasidaani 10 cagaas ekileed BK(b)N B-M moziin Kinan baicaaka komisiin toocooto iledkeligi KK-iin tyryylegçe nɵk. Markii zovaas sonoskobo.

Nɵk. Markiizoviin iledkeliin syyleer BK (b)N Burmoz-kom ua KK iin iledkelnyydiigi daguulan keleze, ekilbe. Da guulan kelegçed nɵk. Paskanjan (surtal nebteryylegçediin TK iin gryypees), Jazikov (Zakaamin Aikomiin sekretaar) Byrdyykov. egleenii zasidaaniiin syyleer liiziin gyidelçedees nɵk. Tykeejev amarçalga kyrgebe. Amaçalgiin kariuu yge loonovkelebe.

* *
*

Konfereenciin ydeşiin zasidaanida nɵk. Jerbaanov ba Mar-kiizoviin iledkelnyydiigi daguulan kelebe. Kelegçed nɵk. Kackieeviç (ulaan ceregees) Lopariov (PVRZ), Ysakov (Ba jandain MTS-iin ulas teriin keltesiin naçaalnig), Şistaak (Kiaag tiin Aikomiin sekrteaar), Vidiniaakin (ulas terin keltes), loonov (GT Arkomaadiin ulas teriin keltesiin naçaalnig), Maaslov (BM. TGK), Cedebiin (Koriin aimagaas), Dogdomei (Komsomoliin mozkomiin sekretaar), Ivanov (PVRZ-iin na-çaalnig), Kaşeejev (D-Ydiin KK), Zavieelin (Tem. zam. nam komiteediin sekretaar) Cerenii (Tynkenii aimagaas) ba busad kelebe.

Ydeşiin zasidaanida Osoavikiimiin emki amarşalga kyrge be.

Nojokoniikin yresenii telee temecenegyi

Selenge. Nojokon somonii kaba riin tariigiin yrese kaalga bol De-kaabri 22 to araikan geze 21,6 proc bolson baina.

Somon dotoroo ton adag jaba-za baisan kolkoozuudigi kelebel: „Oçon" komuuna ba „Ulaan Odon" arteel kojor oroldoo 12 proc kaa-san baika begeed, men sain dura nii emkinyyd 13 proc. kaasan bai na. Ɵmçiin azaltan menee boltor negeç kilo orooso kaagaadyi bai na.

Enyyn tukai nutagiin namiin yyriin ba somsoveediin zygees an karalaa tapigdanagyi.

Iimees Nojokon somsoveed ba namiin yyr bol, ene kamagiin kol no Jabasan kolkoozuud ba emçiin azaltanii yrese kaalgada eris kubl-laltai bolgozo, darui cagaa dyyr gyylke josotoi.

Bi.

BK (b) Namiin kizkomiin sekretaar nek. Koorşonoviin iledkeliigi daguulan kelegçed

Nək. Kyznécooviin yge

(Tynkenii MTS-iin ulas təriin keltesiin naçaalnig)

Manai Kizaarligi amagalan bişe baidalaas getelgeke zaəri bol kolkooznuudiin idebketeni, komsomoolnuudtai namiin niite kedelmeriigi zəbəər tabika kereg şiidkeke bolno.

Zai nək. Korşonoov bol enyyn tukai MTS-daas keregtei medeenyydiigi abaza çadabagybdi gebe zygeer bi bol əəriingəə kedelməri tukai tuskai keleke bainab, kaiçan geze bidener komsomoolnuudiin dunda kədəlməriiigə emkidkeze tabisan, gebel zygeer teden bol manai kolkooznuud dotor yndesen kyçen bolko, toogiin talaar komuuniistanaas olon baisan

Kezee bide jirekedee, namiin ekin tyryyçiin zaabariiigi medereze, ulas təriin keltesiigi toiruulza komuniistaniigi emkidkeke gesen, aimag dotor 118 komuuniistan bii geze duulakadaa bidener bajacasan bainamdi, tiigeed tyyniigi şal gaza yzekede oroido 75 ulas baisan.

Kədəə nutagiin namiin emkiigi bidener 3 namiin yyr ba 6 orlogçodiin gryype bolgozo çinedken emkidkesen azai. Namiin ceberlelge bolzo əngərkədəə 75 ulasaas oroido 31 ulas yldesen, 2 yyr yldeze ba negeç orlogçodiin gryype yldesen ygei.

Namiin kyçligi tabikadaa iigeze kiisen bide—komuniistan bəkende tuskai kereg əgəzə—komuniis tanariin kagasiin kolkooznuudiin tyryylegçed ba brigadiirnuud bolgozo, yldegçediigi ceke yiledberiiin gazarta ilgegdesen.

Manai „Tabkaiin" neremzete kolkooz dotoroo kiisen kədəlməri tukai, kelebel bide tende 9 ulastai baisan—kədəlməriiigə ekilekedee ekin tyryyn tedeniigi angiiin daisadtai angiiin talaar jaakin temecekiigi surgazai niudargaçuudiin koroto jabadaliigi butacokison bide. Tere kyrter kolkooznuud dotoroo niudargaçuudiigi əəsədiingəə geze sanadag ba jaabaç tedeniigi oilgoogyi baisan, kediiç tedenii kolkoozdo karça baibaçni. Ekin tyryynde itigee ygei baisan, zygeer niudargaçuudiin koroto keregilgi butacokikodo manai itigesen, 5 ailuud korotoni, 5 ailuud kolkooziin zəəriigi kulgailagçadiigi ilerkelkede manai tiikede niudargaçuud daisan geze kolkoozçon bygedeere oilgozo abasan baina.

Nək. Siidoroviin yge

(Oi modonii arkomaadaas)

Nək. Siidorov bol soveed ulasiin oi modon bol socialiis baiguulgada gən udka uçartai tukaica keleke zuura ŽS-iin erke baidalda bol altanii yiledberiiin udaada oi modonii yiledberi bol kojorioki suuri ezelke begeed, 1934 ondo altaar bol 500000 tekerigees baga bişe olzobori eke josotoi. Oi modonii yiledberiiin təsəbiigi dyyrgeke jabadalda jikeken tasaldaltai bainabdi geze ZS-iin oimodonii yiledberiiin jabuulga tukai toogcor ilerkeilbe. Oimodonii beledkeliin təsəbiigi dyyrgeltede tyryy jabasan Koriiin aimag ba kamagiin syylde jabasan D-Ydiin aimag baina genc. Oimodo beledkeliin təsəbiin dyyrgeltiin tasaraltanuud bol oimodonii eldeb emki zurgaanguudani angiiin yle byteke etegeedyyd şurgasanaas bolno. Basa oimodo beledkeliin jabuulgiigi zarim negen emkinyyd kereg ceedeg (D-Ydiin g. m.) Kotiin emkinyyd bol muugaar kandadag azai. Nək. Siidoroviin kelekeni oi modonii yiledberiiin təsəbiigi darui dyyrgekiin koinoos niite aradiigi elsyylze temeceke josotoi Kedelmeriiin mori ba kədəlməriçeniigi kabariin azal kyrter çeleelkiin tulada modobeledkeliin təsəbiigi maarta 1 kyrter erkebişe 80 proceenta dyyrgeke geze kelbe.

Nək. Ponomariooviin yge

Kile sakigça otriaap

Nək. Ponomarioov bol Moziin X dugaar konfereencede amarçalgiin bajar kyrgebe.

Nək. Ponomarioov bolbol, bidener kile şadar oroşozo baigaa rajoonuudta kolkooznuudiigi baiguulka kedəlməride aikabtar jike amzaltanuudiigi olson bainabdi gebe.

Caaşani kelekedee kile şadariin rajoonuudiin kolkooznuudiin angiiin daisan etegeednyydeer buza gairsan ba tere etegeednyydiin „nomokon semeekeneer" yiledberileze baisan tukai keden faagtanuudiigi kelebe.

Gancala kolkooznuudiin əəsədi'n dundaki ceberlelge kiize Selengiin a i m a g i i n z a r i m kolkooznuudiin geşyyd bol azalta ədərtə 8—12 kiilo kyrter abça, çanga çadaltai bolkiin zamaar jabaza baina.

Nək. Ponomorioov bol, emçiin seegtoriin dnuda kedəlməri jabuulka tukai togtoson bəgəəd əəriingəə ygiin dyyrgeltede olon ulasiin dundaki baidaliin asuudaluud, ba kile çodariin rajoonuudta niitiin ulas təriin kedəlməri jabuulka tukai kelebe.

14. Leebediev (Koito—Baigal) koito—baigaliin rajoondo zoriuulagdasan ed edleliin açaa zəədeg Usan floot bol ed baraa açakadaa aikabtar salan muugaar açadag baina. Jime deereeseni ed baraanii ebderke, korokonii ton jike bəgəəd, enyynde kenç kariuucalga ygei baika juma.

Ulas flootiin derees dooro kyrter kedəlmerçenii disctpliine tuiliin muu bəgəəd, tedener cag yrge'ze arki uuza baidagaas gadna niuucaar spiirt abaaçadag azai.

1933 onii Nojaabrida Koitobaigaliin azalçan arad bol zuruul kiresiin, talka geke meteer tasaldasan baina. Iime tasaldal bolood bakadani bi niuuraaraa ikyyick oçozo, kiza ariin gyicedkoomdo orozo, ene keregiigi dyyrgesen bainab.

Koriiin bolşoviiguudiin daiçalkui zorilgonuud tukai

Koriiin aimagiin namiin komiteediin sekretaar nək. Bata Mə kə Vaandanii „BM Ynenii" redaagcada jarisan.

Koriiin aimag bol manai Buriaad Mongol ulasiin zyyn aimaguudiin negen jikeken aimag azakuin ba sojol gegeerel bolood ulas təriin talaar oroldozo jabasan aimag mən baina.

Tus aimag bykii azalnuudaas zuunii 80 kubi kamtaral bolood, aimag dotoroo baigaa 107 jikeken kamtaraluud gekede: Kezengiin somonii „Staalin" komuuna, Ydiin somondo „Ulaan Golço" ba ulaan Partizaan „Gigaanta" g. m. jike jike kolkoozuud baika juuma, tyynees gadna, gazar tarilgiin ba maşiinaar əbəsə cabçaka staanca 3 keseg, enyynii negeni bol ene ən gərəgçə 1933 onii zun 1 traagtar mən əbəsə kadadag maşiinanuudiigi nileed oloniigi abasan baika juuma.

Ene jikeken kamtaraluud bolbol teeknigiigi azayiledberiin talaar nileedgyi çadabaritaigaar ezelze enyynii kojor staanca bol 1934 onii 1—2 kvartaalda arba arban traagtornuudiigi abka baina.

Manai Buriaad—Mongol ulasiin zasagiin gazar ba moziin namiin komiteediin təsəbəər Koriiin aimag bolbol əbəsə cabçaka maşiiniin staancada 30 traagtar abça gyiceeke geze şine baiguulamza gargasan.

Mən tus aimag dotor kojor jike zavood baika juuma (Ynegetein toskondo saakar konfeetke kiideg, skipitaar nereze abadag) ene zavooduudiin aşag olzoni maşa jike.

Koriiin aimag bol jikeken kyçete maliin azaliigi gol bolgozo namiin zaabariaar maliin yskeberi sainaar jabuuldag ba jabuulzaç baina, enyynii zabsaraar modo beledkel bolbol manai koriiin aimag bol byke Buriaad—Mongol respyybligiin təsəbiin 40% ezelze baika juuma.

Surguuli gegeereliin talaar abaad kelekede tus aimag dotor 40 garan 1—dygeer ba 2 dugaar şatiin surguulinuud neegdeze ene surguulinuudta 3500 garan şabinar kabaacasan.

Bolniica, unşalgiin baişan, ulaan bulan, baani, g. m. iin gegeereliin gazaruud bol ilangajaa syyliin 4—5 ziliin dotor nileed olon bolson baina.

Ene gyicedkelyyd bolbol Koriiin aimagiin kolkoozçon ba zaraca jaduu dunda çadaltanii kyçə bolood komuniis namiin kubiskaliin dobtolgoor urida orozo jirsen baina gezee.

Koriiin aimag bolbol odoo zilde all bykii ulas təriin kampaaniiigi əgtəsən təsəbiin josoor gyiceeke tukai nileed jabadal kiize baibaç enyynii kazuugaar alduu endyynyyd jabka argagyi garsan niudargaçuud, lamanar nojod g. m.—iin angiiin daisanguud kolkooz kamtaraluudta şurgaza mal azaliigi əs kekə jabadalda argagyi saad korlol kiisen baina, enyyniigi juugaar gerçelkeb gekede syyliin 2—3 ziliin yjede koriiin aimag dotor socialiis azakuin jabadal bolbol sulabalaraar jabasanii yndeseer 1933 onii dotor aimagiin namiin komiteed zəbleliin udaridalga kojor udaa soligdozo aimag dotorki baigaa aldagdaluudiigi yndeseereni usadkaka tukai moziin namiin komiteedaas kemzenyyd abtasan baina gebeç, tus aimagiin dotor maliin korolto jikeken bolzo todorço garsani ynentei ilangajaa maliin təliigi abka jabadalda bolood nirai maliigi korooko, karaka ygei, şonodo idyyike eldeb şaltagaanaar angiiin daisanii korto sedkeleer koroogdozo baisaniini ilersen baina, yligerlekede maliin azaliigi korooson kolkooznuud gekede: „Ulaan Partizaan," Kezengiin somonii „Siaalin" geke metiin kolkoozuudta maliin azaliigi jike muugaar karsan deerees nam ba zasagiin zakiaa zaabariigi gazaaza balarduulza baisan faaktanuud baina, ene bolbol gagcakan çadabarigyi jabadal bolood əəsədəə şyymzelke jabadaliigi gol bolgozo abaagyi zəndəə byteke jabadalaar bejee caraad baidag niutagiin namiin emkinyyd angiiin niyde cokorlig baisan deeree ene jike aldagdal garsani cokom

Koriiin aimagiin namiin komiteediin sekritaar, x konfereenciin teleelegçe nək. Vaandanii B-mənke

Ene əngərsən zunii yjede Koriiin aimagta kojor gurban sariin yjede namiin ceberlelge bolzo əngərsən baina. Namiin ceberlelge bolbol Koriiin aimagiin namiin baidaliin ynekeer buzagai jabadaluudiigi urbuulza olozo, niudargan, lamanar nojoduudiigi namda şurgan orood aradiin aza baidaliigi korolozo baisaniigi namaas keegdəsən ulasuudiigi bagcaakada 100 nii 36 kubi baina.

Ene namaas garsan eldeb angiiin daisanguud b isaniigi bodokodo syyliin 2-3 zilde tede etegeediin koroto idkalga nomnolgo bol aradiin dunda jaaka argagyi delgersen ba kamtiin azaltanii dunda maliin azaligi jike korson şaltagaan enyynees yyskelne geze namiin ceberlelgiin komiis bide tende jabaza ileryylsen.

Koriiin aimag bol namiin ceberlelgees koişo ilete namiin udaridalga zaabarinuud saizarça ulas təriin kampaaniiigi cag bolzotoni, uridçalan dyyrgeze baina. 1933 onii dekaabriin 10 da Koriiin aimag dotor kortoovko g, m. iin tuşaaliigi dyyrgesen, əngərsən ziliin təsəbəəs 100 kuki şakuu ilyy bolzoroosoni urda dyyrgesen baina ene bolbol namiin ceberlelgiin komiisiin zaabariaas koişo ilete zasarsan geze medegdene.

Məngən sangiin kampaaniiin təsəb dekaabriiin ekieer 110 kubiaas ilyybçelen dyyrgesen.

1933 onii modobeledkeliin təsəbiigi dekaabriiin 25 da 100 kubi dyyrgesen, zişeelkede urda ziliin təsəbyydees 2-3 sara urida dyyrgegdebe. mən modo otolko, modiigi usanii zakada acarka ene metiin kampaaniiigi 144,7% dyyrgesen baina.

1934 onii modo beledkeliin 3000 kyyb meeter otolzo ba usaar uraskuulza 2500 k. meeter modo gyicedkeke iime jike təsəbyyd manai aimagta əgtəsən baina ene təsəbyydte manai kanduulsan bol kedəlməriiin morinii 100 nii 55 aas 60 kubi k çenii kyciigi 45 50% kyrt nii çirelgede garguulza b ene bolbol udaarniguudiin gyicedkel bolgozo baina.

1933 onii modo beledkel nai aimagiin kolkooznu 100% gyicedkeze əmçiin bol dekaabriiin 25 da 94% bəə gyicedkesen odoo bi 34 onii bykii kampaanuud siin təsəbiin josoor urdçal gekiigi oroldono.

Tomokon maliin azaltai bolko Koriiin aimag b nees urida kangalta ygei n daliigi zasaza sain bolgoko Buriaad Mongoliin Mozkor Z S Kizaariin namiin komi udaridalgaar Koriiin aimagii viiguud sanalaa ceb ceketabi na. Enyynees gadna, zasara zarza baisan zişee yligerny nege kediigi k leke jum bo ondo aimag dotor mal.i to bol nilieed ygei əsəsən „Naranii tujaa" metiin kolko diin maliin azal bolbol 19 dotor əsəsəniini zişeelkede 34 kubi, eberte mal 16,60 k oi jamaan 32,3 kuai, gakai kubi bygediini kelkeni bolt kii malani 25.5 kubi nemese na geze ceb ceke kelkede geiçe. „Kraasno Partizaan" kolkooziin aduuni bolbol 11 eberte mal bol 13,8 kubi, k maan 32,2 kubi, gakai 114 kamta 26.5 kubi Manai Ko magiin bolşoviiguud enyyn şo çukala sanalaa tabika uç bol kolkooziigi bolşoviig bo kolkoozçoniigi çanga çadalt gokiigi oroldozo, kolkooz by muniis komsomooluudiigi bolgozo udariduulza, kolko ynekeer bolşoviig bolgoko b di. Manai Koriiin aimagta byke bolkooznuudta orson ai bolbol 1100 erkete əmçiin k gəgyi deerees malgyi boiga deniigi namiin namiin XVII kyrter maliai bolgoko sana uridza tabisan baina.

Mən maşiina kamtaraluud kooz ba kədəə azaliin maşii lekelnyydiigi şineer baiguulz belgəmyydiigi sainaar uda azaliini saizaruulka zorilgonu bigdaza baina, mən modo keliin plaan təsəbəə byg gyicedkekebdi geze ujalga

Ene bygede çukala zorilg diigi Koriiin aimagiin bolşovi bol moziin namiin komiteed zaariin namiin kətəlbəri jabaza ene əngərsən jike dunda zyilyydiigi usadksza niis namiin udaridalga ba by lekein prolitaariiin bagşa nək liiii udaridalgaar namiin g gamiigi şuud dagaza, angig gəm baiguulkabdi geze zoril biaad syyldeni Buriaad M ulasiin zyyn aimaguudiin j aimag bolko koriin aimagiigi tyryy azaltai bolgozo jireke ze naidalga tabikaas gadna daisan, lama, nojod, niuda diigi sukariita ygei usadkaza tiin azalçan ba zaraca jadu taniigi socialiis zamda baaduulka geze eder byrii çeelde tabigdaza baina.

Bide bolbol odoo yjede aimagiin əngərəgçə aldag kangalta ygei jabadaliigi ka tai bolgoko tukai oroldozo orozo, zəbkən enyynees ko sotoi ceke zamdaa çuluusa giiin şugamiigi aldadgyi bolgoz., ulanı erçemtei tem

Žim-Pei ba tyynii brigaada

Ajaar 1922 ondo nək. Žiim—Pei bol Klaagtiin aimagiin Cəkiin arisanii zovoodta kedəlməriçi bolzo orosou. Žiim—Pei bol kitagt yndesenii kyn begeed soveediin yiledberi deere arba garan zilde zabsar ygei kedəlməriizə bolbosorongu medereltei angi ygei socialiis bəlgən baiguulagça bolzo çadasan. Žiim—pei Cəkiin arisanii zavoodta oroson ederees koişo əəriingəə bejede egtesen daabarita kedəlməriəə gyiced cag bolzor dotoroni gyicedkedeg baikaar yle basan niitiin kedəlməride edebkitei kabaadadag baisan.

Žiim—Pei Cəkiin arisanii zavoodiin azalçan niitiin əmenə əəriingəə sukarişa ygei zorigoo, çuluun baatarligaa, ildəm zantai ba edebkitei niuuraa todo karuulza kendəte saişaal abasan begeed, 1926 ondo BK(b) Namda bodoto geşyyn bolon oroson azai.

1930 onoos koişo erkim udaarnig bolson ba razvoodçiguudiin brigaadiin brigadiir baina.

Žiim—Pei gancakan əərəə udaarnig bişe zavood dotoroo socialiis məriicəə ba udaarnigçadiigi emkidkegçe mən.

Tyynii brigaada bol tus arisanii zavoodiin Oçondeere ceke dotoroo erkim udaarna brigaada mən. Nək Žiim—pein brigaada bol dotoroo emkitei, ebtei yiledberi sangiingaa təsəbiigi teges gyicedkedeg baina, Uul brigaada bol dekaabri sariingaa təsəbiigi 130,7 proc gyicedkesen ba azaliin byteesiigi kolo deeşilyylsen begeed ene ni bol namiin XVII-dugaar kuralda erkim beleg bolzo əgəsən baina.

Minii brigadada buriaaduud bii orosuud bi, kitaduud bi, minii brigaada internacianaaliin bolno—geze nək. Žiim—Pein batalan kelene.

Tyynii brigaadada proguul, kedəlmeridəə kozomdozo garaka bujuu, kedəlmerieəs urid garaza oçoko g. m. jabadalnuud yzegdedeg ygei gebeç, Bata Mənkeejevaa bol 15 minuuta kozomdoson baika begeed. brigaadani bol ene uçarligi darui əəsədiin cuglaan deere tabiza kelcesen tula Bata Mən keejovaa darui zasarasan ba tyynees bişe zyilyyd Žiim—Peinii brigaadada tokiooldoson ygei.

Žiim—Pei əərəəs ba brigaadajaa gegeerel bolbosoroliin kedəlməridə edebkitei kanduuldag baniitiin idee kool, kedəlməriçenii baira baidaliigi saizaruulka jabadalda mən kaluun kabaadalcadag azai.

Cəkiin arisanii zavoodiin udaarno brigaadiin brigadiir X konfereenciin teleelegçe nək. Žim-pei.

Namiin ceberlelgiin komiis tusalba.

Tynkenii aimagiin Akiin kuşuunii gyickomiin ty ryy X konfereenciin teleelegçe nək. Ajuuşiin

(X dugaar konfereenciin teleelegçe nək. Ajuuşiin).

Bii bol Tynkenii aimagiin, Akain koşuunii, Yrloonska somonii begeed, Manai koşuun dotor 3 somonuud baika, 14 kolkooznuud, enyynees 1 kedəə azaliin komuuna gebe.

Manai koşuunii azalçadiin gol azaliin socialiis mal əskeberileke ba agnuuriiin azaltai bolko. Tere tula, bidenii gol zorilgo bol əəsədiingəə edər byriin azal kedəlməri dotor mal azal tukai sanalaa tabipag baisamdi.

Əngərəgçə 1933 ondo əngərəsen BK (b) N zinkeni ceberlelge bol bol bidenii socialiis mal azal tukai erkilesen kedəlməriigi ton kangal tagyi deere yzeze əəsədiin zaabari duradkalda temdegleze, delgeren gyi zaabari əgəsen azai.

Jamar uçar deerees, ceberlelgiin komiisa iime cegneberi manai kedəlməride əgəbə gekede? Koşuun dotorki 14 kolkooznuudiin maliin too 1933 onii yjede kamta deeree 12% korolto bolson baiba. Tus koşuun dotorki jikeken gol mal azaltai „Ulaan-Oçon" kolkoozilees zilge malaa jikeer korooson Tende angiiin daisadiin teleelegçed əəsədiingəə koroto jabuulgiigi „semeekeneer" kiize baisan todorzoi.

Manai koşuunii kolkooznuud ynendee zaluukan baina „Ulaan Oçon" ba Jerbaanoviin neremzete kolkooz kojor 1929 ondo togtoson gebe.

Basa negen dotuu[illegible] gekede maliin o oonii kampaani oroidoo 70% gyicedkegdesen Maliin ebəlzəlgiigi anagaaka kereg muuca tabigdasan. Koşuun dotor oroidoo 1 emçen baika.

Tiigebeç, manai koşuun bol biçiikan tedii amzaltanuudiigi dabasan gebel: maliingaa beki əbəsənii baazaar kangasan. Əbəsəkuriaalgiin təsəbiigi—130% gyicedkesen Maliigaa dulaan bairaar 100% kangasan baina.

Ene bygediigi bidener imagta namiin ceberlelgiin komiisiin merzelte duradkalaar tuilasan bide gebe.

Lama Budiin ba kulaagiin aaginta Sanza gegçiigi darui keseeke.

Deede-Ydiin aimagiin Ibalgiin somon dotoroo ba ilangajaa „Kominteerne" komuuna dotoroo aduu mori əskəbərileke jabadalda koro kyrgegdeze baisanii tukai manai „Buriaad Mongoliin Ynen" bol keden udaa biçesen. Əngərəgçə zilde tus komuuniin moriçon bol kabariin tarilgiin uridatai moridoo sainaar beledkekiin tula keden olon ujalganuudiigi abça, tyyn tukai manai sonindo biçesen.

Kedii iime jike çukala jabuulganuudiigi teleblen jabuulsan bolboç tus komuuna bol əngərəgçə kabariin tarilgadaa kyce muutai moritoi jireze, tarilgiin bolzor bol ton jikeer koişo tatagdasan, Morid muu baisanii şaltagaan bolbol gancakan karuusa muutai, ezegyi jabadal jike baisakaas baitagai əbəsə tezeelni ton jike dutamag. Geke zuuraa dotoriin ressyyrsiigi cəm elsyylze, tezeeliin zyiliigi narib çalan gargaçalaad baibal əbəsə tezeelni iime jikeer dutakaarç bişe baisan aadla gancakan əzəgyi, kaikaramzagyi, busadiin ted keberide naidaka g. m. yzel ər geneer delgeresen deerees aduu moridto kokidoitoi baidal jiryylsen,

Moridoo muuduulka jabadal bolbol kolkooziin azakuida ali zerge jike korotoi baisan enyyn deerees medegdeke ba „Kominteerne" komuunada bolson ene gaşuun turşalga bol gancakan tus komuunada gekees baitagai kolkooznuudta aikabtar jike surgaal bolko losotoi.

Gebeç, „Kominteerne" komuuniin aduu moridiin əskəbəridə bolzo baigaa angiiin daisanii seidken koroloko jabadal mənəə kyrter yngeseeree kobko cokigdoo edii. Ene komuun in moridiin dunda tanigdaa edii kaldabarita əbəçən delgereseer kagas zil əngərəəd baina. Tyyn tukai „B. M. Ynen" sonindo enyynii urida biçegdesen baika tula dakin dabtasanii kereggyi bolko azai. Jəiə tere biçeg tuşaa jamar kemzee abtaza tus əbəçəniigi usadkasan gebel ogto ygei

Nutagiin nam koms emkinyydiin angiiin niy dosonii ecesee tus ko moriçondo uridiin lama nii urida kolkoozoos ce desen Budiin Dabaa S gedeg şurgan orood, arai ge sara „kedəlmeriləkə" ajaar 19 tologoi erkim sa ridiigi koroto sedkeleer baina. Ene bol angiiin c syidken koroloko jabadal ge jikeken gerçe mən.

Iigeed baikada tus k niin pravleeni bol enyyn jamar kemzee abaab tere lama—korologçiigi ziin zergees ceberlen ka bişe jamaiç kemzee aba Ene lama bol menee ta şaalgiigi gederge tataka goor eldebiin sabotaaza baina. Gebeç lama Budi kolkoozoos keedgesenii da Deede Ydiin PVRZ gan orood Menee surg oçoko tomilolgo abaad gene.

Onon-Tyngyysiin Koşuunii Gyicedkeke Komitecdiin tyryy nək. Ivaan Cerenii

Jireke kabariigi bolşoviig josoor ugtaka

M. Şalaajev.

Namiin emki bol kabariin urdaki yjiin olon janziin kemzenyydiigi cag cooni ba gyiced dyyrgekiin josotoi temecel teişe ərgen ıadiigi kanduulan emkidkeze çadasan deerees tarilgiigi sainaar ba gyiced kiike jabadal şiidkegdeke baina geze urida urida zilyydiin kabariin tarilgiin kədəlmərieəs iler garsan baina. Tarilgiingaa kamaatai juuma bykeniigi sainaar təkiəerçə çadabal, tarilgaç sainaar əngərnə.

Əngərsen zilin niuurta manai namiin emki bol kədəə azaliin talaar əgtesən nam ba zasagiin daabarinuudiigi gyiced dyyrgeze çadasangyi. Manai respyyblig dotorki tariilgiin təseb 92,4 proc. paar kagalalga—48,4 proc. ertiin tarilga 96 proc. bog əbəsenii tyylge 31,6 proc. dyyrgegdezei. Tarilgaa bog əbəsenəəs duusan cagcooni dyyrgeze çadangyi, zarim zarimda 45 konog ba keterçe jirekede enee nees udaan unzagairuulsan baina. Iimin uçaraas zarim rajoonuudiin oroin tarilganuud ertiin olibondo kiuuruuda daarigdaad, ideeni bolozo amzasangyi.

Niodonon zilde iime baisan kadaa jamar uçar saltagaan deerees manai respyyblig bol kədəə azaliingaa kampaaninuudiigi dyyrgeke talaaraa kozomdongi mozonuudiin negeni boloson baigaab geze namiin emkiner şalgan cegneze şaltagaanuudiini ile gargaad, odoo gaarka baisan kədəə azaliin şine ziliin təkiəərgedə orkodoo, jirke kabariigi ynekeer bolşoviig josoor ugtakaa bodozo, tarilgiingaa beled keliigi erkim sainaar kangagdamaar bykii kədəlmeriəə zokiooko uçartai baina.

Niodonon ziliin tarilgiin beledkel jamar dutuutai baisanba gebel təkiəərkə—beledkliin kədəlmeriiigi cag cooni jabuulza çadagdasangyi baina. Iime deerees kasiini aldazarkin gekedee, namiin emki bol yresenii zasiigi gyiced taşaluulza çadaagyi, traagtariin paarka ba kədəə azaliin maşiinanuudiigi sainaar zasabarilalza mən çadaagy Tragtariin paarka bol maşiinanuudaa dutuu jaduu, jaaralaar zasabariluulsan deerees kədəlmeridə garsan ədereəseni ekilen tragtarnuudani ebderçe, azalaas garç ekilsen baina. Kədəlmeriini emkidkel gyiced sainaar tabigdaagyi, tarilgada jabaka togtomol brigaada geze gazar bykende togtoogdoson bişe brigadiir bolgokiin tulada erkim sain zonuudiigi olzo çadaagyi baisan. Moriduudani açaa şireke jabadalda aikabtar çukala keregtei unaa baisan aad, karuusa ba tezeel muutai baisanii uçaraar, tarilgiin bolkodo belen baisangyi. Zarim kolkoozuudiin moridiigi tarilgiin urida yzekede, bykii moridoo soni gancakanla morini azalda jababal jabamaar çadaltai baizaıı Tarilgiin təkiəərəlgə jaakadaa iime baisan baigaa geiçeb gebel, kədəlmeriingəə „əərəə bytekiigi" naidaka uçar baisan deerees boloson baigaa.

Nək. Raazymov bol manai respyybligiin kozoduu jabagçadiin toonoos garça tyryylen jabagçadiin toondo oroko gebel, azakuinç ulas teriinç talaaraa byrin argatai baina geze moziin ba kotiin namiin icebkitenii kural deere kelesen baina. Iime baisan aad gancala buşuugyidene, josotoi bolşoviig teempegyi kədəlmeriləne, juuma byteeke argatai baisan aad tereenee keregleze, bodoto dereni bejelyylze çadaagyite gesen.

Manai namiin emki bol namiin kizkomiin ba nək. Raazymoviin ketəlberi dooro kədəlmerileze, odoo ziliingee tariaatuşaalgiin təsebiigi bolzoroosoni urida dyyrgeze çadaba. Urida urida zilyydte tariaatuşaalgaa kabariin tarilga şakatar udaaruulsanii totkoroor tarilgiin təkiəərəlgə teişe kanduulan jabuulka kyçee tariaatuşaalgiin jabadalda barizarkidag baisan. Odoo zilde bolbol bykii kyçee ene dorooç bol tarilgiin təkiəərəlgə teişe kanduulza çadana.

Nutaguudaas abtasan medeegiin josoor bolbol manai namiin emkiner niodonon ziliingee dutuu dundanuudiigi karaada abça, tarilgiingaa təkiəərəlgiin jabadalda josoçolon orozo çadaagyi baisan təkəltəi baina. Yricenii zasa tasalka jabadai kabariin tarilgiigi şiidkeke çanatrai uçar baigaa. Ene yyrgee 21,1% strakovoi zasa togtooko təsebəə 8,9% dyyrgesen baina. Traagtariin paarka zasaka IV kvartaaliin təseb tasalduulagdaçasan, kədəə azaliin maşiina zasabari jabuulagdaagyi. Iime baidaltai baisan deerees təkiəərəlgiin jabadal kokidokoos baitagai, tarilgaa sainaar dyyrgeze çadakagyi ajuultai bolod baina. Tarilgaa sainaar əngərgəkiin nəkesəl jərenkii deeree çukam baina.

Zygeer le manai əəsədiilmnai kədəlmeriiin çanar medeke bolood baina. Namiini emki bol nege kam paaniigi dyyrge zerokiood nəgəədeni orko josotoi gedeg, zanşal bolçoson praagtikaa nək. Razymoviin zaabariin josoor ogtolon usadkaza, „kamtiin azaltai bolkodoo kədəə azaliingaa teləə oroldoco bagatai bolko bişe karin ulam sainaar oroldoko josotoibdi, kədəə azal degzyylke jabadaliigi komunistanariin kətəlberilkə yyrgeni baga bolko bişe, karin jike bolko" gesen nək Staalinii zaabariin josoor kədəlmeriəə tabuza, əərəə bytekede naidaka jabadalaa byrimesən usadkaza kolkooznuudiigi bolşoviigiin ba kolkoozçoniigi çangaçadadaltai bolgoko gesen loozougiigi gol bolgon emkidkel-nebterəliin kədəlmeriigi ərgenəər jabulza çadasan gazatnuudta tarilgiigi çiidkekii çanartai yyrgenyydee gyicedkesen baina. Yresee gyiced beledkeke, strakovoi zasa togtooko, traagtar zasaka kədəlmeriəə bolşoviig tempeer jabuulka. Iimeer kədəlzə baigçadiin zişeeni Bajandain MTS bolno. Bajandain MTS-iin badal bol bişe MTS ba rajoonuudiinkiaas ondoo juumani ygei, Tariaani azaliin gol bolmoor Deede ydiin raioon tariaatuşaalgaa dyyrgebeç, yresenii foondiin təsebiigi 15,3% dyyrgesen, Mukarşiberiin raioon 4,2%, Alairiin aimag-5,5% dyyrgesen, Bookonii aimag negeç kubi tasalaagyigi baicaaza yzebel, kampaaninuudiigi eezeldyylze jabuulka josotoi gesen ba əərəə bytekede naidaka jabadaliigi usadkaka.

Yrese, eryyr tragtaar ba zasabarilagdasan maşiinii teləə temeseke jabadal geişe, tarilgiin təsebiigi dyyrgeke. socialiis baiguulaltiingaa talaar urigşaa dabçakiin teləə manai namiin temecel mən.

Kədəədeki angiiin baisanguud tariaatuşaalgiin jabadalda butacokigdood baikadaa, tarilgiin təkiəərəldə ba botodo tarilga kojoriigi tasalduulka zorilgotoi bolood baina. Deede ydiin rajoonii zarim kolkooznuud tariaagaa yrize, yresiige tasaadyi aad, azala ədəryydtee tariaa kubaaza baisan gesen dokloonuud" B M. ynenii zygees gardag baina. Jaakada iime juuma bolood gebel:" kerbee bidener kolkooziigi kətəlberiledeg ygei baibal, mən kolkooziigi daisan etegeedyyd kətəlzə baina josotoi"
Staaliin. Əərəə butekede naidaad-baikadaa, bidener bol kolkoozdo şuragan oroson angiiin daisan etegeedigi zorgondoni tabina geiçebdi.

Tarilganuudiin urgacligi saizaruulka gesen çukaliigi ərgen aradta oilguulagdaagyi mərtee. Zarim aimagiin emkinyyd bolon MTS iin derieegtoornuud bol ede kemzeenyydiigi tooko kereglekegyi uçaruud yzegdene. Zişeelkede sevooboroodiigi abaad yzejaa. Urgaciigi saizaruulka jabadalda şiidkeke çanartai sevooborood gedeg kemzeegi nam ba zasagiin gazariin əgəsən daabariiin josoor jirke kabariingaa tarilgiin ekilsee bykii kolkooznuudta baiguulka josotoi baigaabdi. Ynen baidalnai jamar bainab gekede: zii kagas soo kədəlmeriləəd baikadaa, kolkoozuudiingaa 49%-da sevooboroodiigi baiguulza çadasan baina. Ene jabadalaa çanariini talaar baicaabal byriç muu baika, 5 ziliin sevooboroodiigi baiguulkiin karaa zasagiin gazariin raas əgtəseniigi kolkooz byriin tus tusiin baidaalda taaruulangyi mikaniiçeskaar bykii rajoonguud tamnai şukuu baigunlagdasan baina. Sevooborood kiike gazaruudiin eskemze kiikedee, gazaraa maşiinaar eldeke argagyigeer kiisen uçarnuud bii(Mukarş.ber,.Aimagiin emkinyyd ba MTS direegtornyyd, „ene bol manai kereg bişe

Gaztararkomiin kereg mən geze sanadag bolçoo",
„Gaztaarkomiin zygees tuskai erdemteniigi ilegebei, kədəlmeriəə jabuulkabdi" geze MTS iin agronoomuud əəriingəə kiike josotoi kədəlmeri kiineçgyi, kədəlmeriingəə teləə kariucakabdi geze medeneçgyi (kytyligiin ba Nykyydiin MTS—yyd). Aimagiin agranoomuud ba gazar eskeberileg çediigi ene kədəlmerideə kanduulangyi,karin „unasan malgaiga abangyi" kədəlmerileke yjedee amaraltada tabizarkidag juu ali bişe kədəlmeridə oruulka uçaruud mən baina. (Kiaagtiin rajoon). Sevooboroodiin kamaatai asuudanuudta sanalaa ogto tabidaggyigi zişeelbel, aikom ba AGK olonkini odoo kyrter ene asuudaliigi zoriuutalan zebşəedyi baina. Mozkomiin biuroo bol ene kədəlmeriigi şalgaaçgyi tasaldaluudiini tukaida dokloo medee egəəçgyi—baina. Karin şebke ba ynesee çireke ,casa togtooko, namariin kadalalga g.m. kemzeenyyd bol manai kədəə azaliin jərenkii kədəlmerinyydiin toodo oroodyi baina. Abasan təşəbəə zil bykende dyyrgegdenegyi! Jaakadaa iigene geiçeb gebel, ene təsebyydtee arai araila kolkooznuudta kyrgeed, tereenee dyyrgelte bolgoko kalindaar bol zoriini togtoogdongyi, kədəlmeriəə şalganaçgyi. udaridançgyi bainabdi. Zarimdaa gazaraa ətegzyylke jostoi juuma sanka geze jərəle jarildabgeed boliçodog gazar mən baina. Kojordoki tabanziliin təb zorilgoni bol kolkooz sovkooznuudiin tarilganuudiin urgaciigi eris deeşelyylke jabadal mən" geze namiin konfereence zaabari egəşən. Agrakemzeenyydiigi abkiin teləə temecengyi,gyicedkek jabadal teişe ərgen aradaa kanduulan tataza çadaagyi baikadaa sajakan dursagdasan namiin konfereenciin zaabariigi dyyrgenegyi geeçebdi. „Urgaça deeşelyylke teişe çadal kycee byrimesən kanduulka josotoi bolood bainabdi"geze nək. Moolotovç kelesen baina.

Sevooborood baiguulgaa dyyrgeke, yri ceberlelge ba ugaalgaa 100% dyyrgeke, 7 min. ga gazarta ertiin tarilga kiike, bykii tariilgiingaa gazariin 70% do maşiinaar (seejeikeer) tarika, 72 min. gaa gazarta casa togtooko. Ene əbeliin niuurta 33203 gaa gazarta kokir şibke 38 min. gaagazarta ynesen askaka. Yrenyydiingee garacatai, garacagyigi şalgaza, garkagyinyyd iini ertenees tezeeliin tariaanaas şiileze abça juu ali kolkooz ba əmçiin azaitanii koorondo soliuulka. Uresenigee tariaagi josoçoloro kadagalka ba karaka Agrakemzeenyydiinnai prograa ma iime baina. Ede bykeniigi gyiceeze çadabal 1934 onii niuurta urgacaa 9,6% deeşelyylkemnai labtai baina.

Manai kədəə azalda Agrateeknigiigi nebteryylke geeçe nelieed berketei baika. Agrateeknikiin teləə temeçeke jabadal bol angiiin temeceliin aikabtar çukala zyil, kolkooziigi ali bykiigeer bykezyylke ba kolkoozçoruudiigi çanga çadaltai bolgoko gesen namiin loozongiigi bejezyylkiin teləə temecel mən baina. Kedii iime berketei baibaç, „bolşoviiguudiin ilaza çadakagyi byke juume geze jərdəə baidagygyi" (Staalin).

Cukariçagyi bolşoviig zorig, operatiiv kətəlberi, nebterəliin kədəlmeriigi ərgeneer jabuulza, kolkooziin ərgen geşyydiigi tataka jabadal, kolkooziin kədəlmeriigi zəbəəremkidkeke, kədəlmeri bykeniigi tus tustani ton bogonikon bolzor togtoolgo. Soc. meric e ba udarnigçalgiigi erçemteigeer delgeryylke niuur deere baisan zebsegyydee zəb kubaaka ba kereglee, gazar azaliin brigaadanuudiigi bekizyylke erkim sain zonuudiigi olzo brigadiir bolgoko, aolkoozuudiigi beje bejedeni tusalalcuulka, angiiin daisan bolon baruun, „zyvnii" nugalaaçadtai eris tomeceke. Tarilgiingaa beledkeliigi sainaar əngərgəkə ba agrokemzeenyydiigi bejezyylkiin tulada, manai namiin emkiner sajakan dursagdasan yyrgenyydiigi zorilgo bolgon tabiza, kycendeni oiuulka uçartai baina.

Tarilgiin təkiəərgo kiikedee mori gedegee martakagyi josotoi. Morinii karuusa ba tezeeliigi sainaar emkidkeze, erkim sain kolkoozçon udarniguudiigi meriçon bolgozo, niodonon zilde baisan dutuu dunda, buzar muukai jabadaluudaa (Alairiin aimag mete zarim niutagunota baigaa) ertenees zailuulka ucartai baina.

Tarilgiin təkiəərgə gyiced kangaltataigaar jabuulagdaagyi baina. Niutag niutagiin namiin emkiner aikabtar „kəndəər zabdana odoo bolkoo baisan moziin namiin konfereence bol ene uçar tukai tusagnar sanalaa tabika josotoi. Tarilgiin təkiəərgiigi ton şakarkan cagcoo labtai dyyrgekiin kemzeenyydiigi olko uçartai. Iime kemzeenyydbol manai respyybligiigi kozoduu jabagçadiin dundaas byke SSSR coo tyryyn jabagçaaiin zergede oruulka tukai nək. Raazymoviin kelesen zaabariigi bejelyykiin tula labtai arga bolko şuu.

„Cakanai" komuuniin kolkoozçon çanga çadaltai botkiin zam deere

Karkis kerengeten niudargaçuud lamanarîin katuu darlaltaas tariaaçan aradîgi moltolon abkiin za niigi bolşoviig nam ba tyynii bag şa nek. Staalin bol sainaar medeæe, zeb merîigi zaabarilaza ege sen azal. Kolkooziin zam zeb zam —azalça tariaaçanii zam gesen.

Ene ziliin niuurta kamtarasan azaliin kyçiigi zybiigi, imagta eesediin ynenceke sain azal kilze „cakanai" gaarkin yzezel. Tus komuuniin geşyyd bol engeregçe ailees ekilze nek. Staalinii — kol koozçonîigi çanga çadaltai bolgo ko gesen loozonoor yndesel e na miin zaabarilsan josoor bolşoviigçalan azal kedelmeriigi erkilze. Ynendee çanga çadaltai bolson baina.

Jerenkii medeenyyd: Komuuna bol 1929 ondo togto son. Tere yjede nutagiin niudargaçuud, lamanar ba tedeneriin aa gentanuud, idebkite bolşoviig ne kedîin yyksesen kamtaraliin azalii gi „Өlesez̈e ykekiin oron" tog toozo baina gez̈e neelden naadalza haisan baika.

Kamta 84 ailuud, 246 kaluun amin ulas, tedeneriin 26 udaarnig—kolkoozçon. Өngeregçe kabarta 434 ga tariaa tarika tesebtei aad, udaarnig kolkoozçonii bolşoviigiin mergezelte azalaar 449 ga bolgozo tariaan juu tesebee 103% gyicedkeze 15 ga tariaa ilyyte ta risan.

Tariaakuriaalgiin kedelmeriigi namiin ba zasagiin tabisan bolzo roos byri urid, sentiaabriin kaga siin yjeer dyyrgesen. Өngeregçe zilde, ene ziiinktes ,kagas kubi baga tarilgatai baibaç, casanii oro tolo gyiced kuriaaza çadalgyi ca san dooro kocorgoson baika. Odoo ziide urgaca kuriaakadaa urgaciin geegdeberîtei eris temeceze, zerno yloviitil kadadag maşiinanuudta el gez̈e, gariin tarmuuraar kuriaagda san pooliiin talmai deere tarmaza negeç moncogor oroso pooli dee re unagaza kocorgongyi engerge sen azal.

„Cakanai" komuuniin gol azal bol maliigi eskeberileke azaltai baisan.

Ene ziliin niuurta eesediin gol azal bolko socialiis malda beki te neeliin foondo baigaulsan gebel 20100 ceentnir ebese kuriaasaaba san. Aimagiin emkinyydiin zygees egtesen tesêb bol 19000 ceentnir baisan. Enyyniigi imagta kolkoozçon udaarniguudiin çangaar ba ynen cekeer aaallasanii açaar ilyy te gyicedkesen baina.

Ulasiin emeneki ujalgannndiigi gyicedkeseni:

Ulasiin emene ujalgata josoor tuşaaka 406 ceentnir tariaagaa, og tiaabriin kubiskaliin 16-daki olto eder ugtan temdegleze 100 proc. gyicedkesen. Tuşaagdasan tariaanii çanariin erkim gegdesen. Men ujalgata josoor tuşaaka ebesenii tesebiigi 100 proceente, togtoogdo son bolzor dotoroo dyyrgesen bai ka.

Mal-maka beledkeliin 15 sariin tesebiigi 100% gyicedkesen juu 265 ceentnir tuşaaka zuura. 1934 onii mal-maka beledkeliin telee avaanca bolgozo 51 ceentnir mal tuşaasan.

Noosotuşaalgiin tesebiigi 106% gyicedkesen. Kamta 26 pyyd saiin çanariin nooso tuşaasan. Syy-toso tuşaalgiin tesebiigi 100% juu 576 ceentnir tuşaasan baina.

Jireke kabariigi bolşo viigoor ugtazal

Jireke kabarta tariiga kiiklin to dorkoi teseb, aimagiin gazariin ta sagiin zygees kyleegdesen ygei. Tiigebeç, tus komuuniin pravleen, ba namiin yyr kojoriin duradkalaar komuuna bol 1934 ondo çeniiciigi 40%, jaaricagi 20% g. m. eskeze tarika teseb zoklooroi.

Ene tesebiigi byke kolkoozçon salçaan kendetei deere kyiieeze abaza. Tariigada keregleke 557,42 ceentnir yresenii foondo. erkim çanartai tariaagaar baiguulba. Enyyn dotoroo: çenlice 264 ceentenir, jaarica 60,5 ceentnir ovioos 215,60 ceentnir g. m. baika juma, Strakavoi foondiin telee 57 ceente nir tariaa tusagaar anbaarta kaag daba.

Yrlsenii ba strakavoi foondonuu diigi XVII dugaar jike kuraliin ne rea.zete udaaino brigaad emkidke ze byrimesen trijierer ceberleze. ene dekaabriin 17 eder 100% dyyrgesen.

Gazartariaalangiin azalda jabaka yrgelziin brigaad emkidkebe. Tedende kabariin tarilgada keregleg deke maşiina zebeegiigi tuşaaza eysen. Ebderkei maşiiniigi zasabarilakiin telee 2 tenierçe darkaçuudiigi tomiilobo. Yresenii foon diigi men gazar tariaalangiin bri gaadiin brigadiriin medelde tuşaa sai. Tus brigaada bol erkim sain şalgagdasan 2 kolkoozçoniigi yrisenii tariaagi kulgaigaas kamagaal kiin telee tomiilobo.

Urgaciigi ba olziigi kubaasani:

Proltaari ulasiin emeneki byke ujalganuudiigi ekin tyryyn dyyrge ze tariaa çokildiigi ecesien gyiced kesenii syyleer „Cakanai" komuuniin geşyyd 1933 onii niurta juunii tukai temecesenii yriigi karazai.

Ene ziliin dekaabriin 18 nii eder ydeşiin 6 cagta komuuniin unşal giin baişan dotor 200 çakam too to kolkoozçon kamtarba.

Niite kolkoozçonii kuraliigi neeg desen deere tooloko zuura. Tus komuuniin tyryylegçe, iledkelee ekileze kelekedee: Өngeregçe 1932 ondo. manai komuuna oroi deere 40 ceentenir jaçimiin tariaa kubaa za abasamdi. Kolkoozçonii azalta edernyyd deere kubaaza bolson ygei. Gancakan mengeer azalta eder byride 0,76-0,76 menge kubaasan bide gebe.

Ene zilde manai komuuniin by ke olzo mengen deere ababal—73. 124 tek. 85 menge baina.

Negen azalta ederte tariaagaar 4,5 kilograam. Mengeer 1 tek. 38 men. kyiteke baina. Kamta eeeree 31 mirgan azalta eder baika juma gebe.

ВК(b)N MK-iin togtooliin josoor baiguulagdaka josotoi foon ... ...

Erkim udaarnig—kolkoozçod ge bel: Ajuuşiin Baiirmenko gegçe, kotondo 4 ulas ene zilde—1555 azalta edertei. Tariaagaar 281 pyyd, mengeer—1117 tek. abka baina.

Şagdariin Tener kotoddo 3 ulas 1162—azalta edertei tariaa gaar 24,26 ceentnir, mengeer—1209 tek. abka.

Cedenzabiin С—1092 azalta edertei, tariaagaar 32,11 c. mengeer—1541 tek. abka. Ene nutiin ulas olon baika jerenkii dee re dunda zergeni 11 12 15ceen tnir tariaa abana.

Enyyntei kamta Oçoriin Cebeen g. m. 3,4 kolkoozçon Ynendee azal kedelmeridee jike kaikaramza ygei, loodor zalkuu jabasanii açaar, ene zilde 39 azalta edertei Tariaagaar 0,63 kilograam. Mengeer—14 tek. abka bolbo. Edeneiin neriigi duudaka yjede, abka mengenii ba tariaanii toogi duulangyi baibaç, byke kolkoozçon ji keer neeldesen şuu.

„Cakanai" komuuna bol loodor zalkuu, kulgaiçan g. m. kolkooziin karça dalsan bolko etegeednyytei eris temecedeg baina. Ene ziliin ulas teriin çanartai kampaanînuu diin yjede saad toibo kiikedeni 4 5 ulasiigi ceberleze kajasan, tedenii zarmiigi syydiin şataar kuu liin zemede oruulsan baina.

Mal azaliin tukai

Tus komuuna bol socialiis mal azaliin ynendee gol azal bolgozo baina. Kamta deere 2000 tologoi maltai. Ene ziliin niuurta kamta deeree 10% maliin ecesen, 200 tolgoi socialiis mal eskeberileze abasan. Kamta 2200 tolgoi bolzoi. Ene ebeliin yjede kondiigoo 100 proc. otcnii kampaanida elsyylsen 5 sariin ecesee 800 tolgoi zaluu maliin teliigi kylieeze abkar beled keze baina.

Byke maluudiin şine josonii ko to koriecgoor byrimesen kangagdasan baika. Gancakan aduu mori diigco dulaan bairaar kangaagyi baisan. Enyyniigi kamtiin cuglaan tuskai temecegleze 17—dugaar ВК (b) N jike kural kyriet dulaan bai raar kangaka ujalga abasan şuu.

„Cakanai" komuuniin azal kedelmerice cotuu dunda kedelmerinyyd olon baika. Tyyniigi darui zasabarilka tukai kamtiin kural bolşoviig ujalganuudiigi abasan baika.

Tere tula, „Cakanai" kolkoozçon udaarniguudiin zoriigo bol ВК(b)N 17—dugaar jike kuraliin neegde te bolzor kyriel eesed deelee aba san kamuuda ... ujalganuudiigi byrimesen gyicedleze kolkoozoo bolşoviig tolgoko, kolkoozçoniigi çangaçadaltai bolzo ekilsen dabaliin ga ulam beki zyyike ujalgatai.

„Cakanai" komuuniin ВК(b) N tetebei eer tulasan anzalingiin go tedngegçe ... baina.

Nuluigin.

„Tabkaajev" komuuna kegzeltiin zamaar

(X Mozkonfereenciin teleelegçe nek), D. C. Tabkaintai jarildaa.

Nek. Tabkain D. C. bol ygeltei kynii ykni ba 1930 onoos ВК(b)N siinkeni geşyyn, menee Tynkenii

Tynkenii aimagiin Cagaan-Nuuriin somonii „Tabkaajev" komuuniin dergedeki namiin yyriin sekritaar, namiin X konfereenciin teleelegçe nek. D. C. Tabkajevaa

aimagiin Cagaan-Nuuriin somoniin „Tabkaajeviin"neremzete kamuuniin dergedeki namiin yyriin sekretaar azal.

Tus komuuna bol ankan 1927 ondo Tynkenii aimag dotoroo Buriaad komuuna geiçe. Ankan togtokodoo jerdee 24 erkete ailnuud eleren komuuna emkidkesen juma. Gebeç tus kolşo na nutagiin ygeltei dunda çadal araduud eleren eroeo menee 600 garan amiin kyntei, anig cotork jikeken ba ... kolkooz nuudiin neg n bolzoi.

1933 ondo 160 ga. tariiga tariaad tyixee 20 kocegiin bolzorto cem kuriaan abça, taikanii cokilgiigi zebeer emkidken udaarniguar jabuulsanii açaar, ulasta tariaatuşaaka tesebee Oktiaabriin 23—ca 100 % gyicedkesen baiuabdi. Jirke kabaoriin tariigiin yrese ba men mekeloigiin foondiigi, erkim sain çanartai tariaagaar askaza 100% gyicedkeebdi (360 ceentnir).

Komuuniin merid targan sain, kabariin tariigaca jabaka morcliin kamuud tonog zasagdaad belen. Plyyg ba byke maşiinanuudaa janvaariin 10 bolter zasaza oyyigekebdi.

Menee „Tabkaajev"komuuna bol ulasta tariaatuşaaka tesebee dyyigeeo, 1933 oniigoo olzo urgaciigi kubaaza ekiibe. Nidonon zilde manai komuuniin geşyyd azalta ederte 200 graam taika abasan. Menee zilde 2 kil şakuu abkaa baina.

Odoo yjede kamta 600 garan tologoi maitaibdi. Tyynee dutamag ygei tezeeke ebese belen, dulaan bairaar 100% kangagdasan baika. Manai malazaliin brigaada 14 ekener udarniguud bii, tedener çanga azallaza baina.

Manai komuuniin erkim udarniguud 390-400 azalta edertei, tyygeed tariaa abka ba men mengeer mleen jike abka baina.

Komuuniin brigaad deere kamii soniinuud garadag. Ulas teriin geereliin kedelmeri ygelze jabuu lagdadag baina.

Iigeed, „Tabkaajev" komuuna bol kegzeltiin zamaar jabaza baina.

Arteeliin tyryy loodorlobo

Selenge. Nojokon somonii „Ulaan Odoa" arteel bol menee kyrter tariaagaa cokizo dyyigeegyi baina Getele, arteeliin tyryy Mitab Cebegiin gegçe bol azal kedelmeridee sanalaa tabikagyi, karin ai teejiin sain mori unaad, şubuu son kor agnaza jabana.

Tiikedeni, arteelnî kabariin taril giin yrese askala ba tonog zebsegyydiigi zasabarilaka geke menin ene ederiin kedelmerinyyd gyicedkegdeegyi baina.

Cebegiin bol „bi ebeçen kyn" geed, jamarç ketelgeri egenegyi men somsoveediin zygees jiresen zaabariinuudiç dyyrgelte bolgono gyi.

Gadana, 255 tekergiin Bur-Mongoliin „Ynen" ba eideb sonin biçe gyydiigi zakika aadla, menee kyn ter „eglee abaaçakaa" geedie baina.

Kobço kara.

Fraanciin memorandym Germaaniiin emene cukariṣagyi erilte tabna

Moskvaa, 4 (T). Fraanciin, germaaniiin ba aangliiin sonin biçegyyd bolbol Fraancuuziin memoraandym sanalaa damzuulsan biçeg) germaaniiin zasagta egteseniigi jikeken şuugiaatalgaar cegnelte kilze baina. Memoraandymiigi urdanii karaalsan bolzoroos tyryyn egseniigi aangliiin sonin biçegyyd jikeken gaikana. Britaamiin (aangliiin) ulas teriin udaridagçaciigi gazaaçalan kabçaka zabdalgiin emene togtol ygei. Fraanca ba germaani kooronodo kompromis (ebtei bolko jabadal) tokiooldul ka gesen kereg men baina. Fraancuuziin zasag bolbol ene zabdalg nuudiigi iteryylen baraagaana.

Aangliin „Deili Egspress" sonin bol francuuziin memoraandymiin eris ba cukariṣagyi şinzetelgi temdegleze, Fraanca ba Germaani kojoriigi amiaarlan koloduuldog begeed memoraandym dotoroo kelegdesen dooro dursagdasan çukala zyilnyydiigi tobjoglono gebel: negedekide-Germaaniigi zebsegzyylke bişe, karin busad ezer kegyydiin zebsegzyyleliigi (kojordoo) magad kuriaaka jabadal; kojordokido—Germaaniig Liige naacada bucaalta; gurbadai kido—fraanca germaaniiin koorondo jamarç ceke kereeldee kilze ygei; derbedekido—zebsegkuraalgiigi erkebişe Liige naaciin gortigcoo sonoskoko; tabadakide—saar mozo tukai dab deere jamarç gidkeberi gargaka ygei; zurgaadakido—Liigenaacaas germaaniiin şaralgiigi şaltagaalsan Magdanaaldiin kuuçanii tesebte busaalta: doloodokido — germaaniiin urta bolzoriin surgalgatai 200 mingan ceregiigi bogoni bolzoriin surgalgatai 2 migan cereg bolgozo, ceregiin çanartai emkinyyd bolko styyrmeçenii otriaaduud, Bulad sylde ba bişe busadiigi taraaka

Tип. „БМ П" „Унен" Бурп.№ 263